

ZAMONAVIY TA'LIM TIZIMI AFZALLIKLARI VA IMKONIYATLARI

O'ringaliyeva Nurjayna O'razgaliy qizi

*Qoraqalpog'iston Respublikasi Nukus shahar 37-umumta'lim maktabining 11-rus
sinf o'quvchisi*

Annotatsiya: Ushbu maqolada ta'lim muassasalarida ta'lim oluvchilarni ijodiy fikrlash, hayotiy ko'nikmalar, tahliliy ko'nikmalar va qarorlar qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirishda zamonaviy ta'limning o'rni, shuningdek zamonaviy ta'limga asosi hisoblangan onlayn ta'lim, mustaqil ta'lim usullarining afzalliklari bayon etilgan.

Kalit so'zlar: zamonaviy ta'lim, ko'nikma, podkastlar, elektron kitoblar, elektron ta'lim.

Zamonaviy ta'lim XXI asrda maktablar va ta'lim muassasalarida o'qitiladigan ta'limning eng so'nggi va zamonaviy versiyasidir. Zamonaviy ta'lim nafaqat Savdo, fan va san'atning taniqli akademik fanlariga e'tibor qaratadi, balki talabalarda ijodiy fikrlash, hayotiy ko'nikmalar, qadriyatlar ta'limi, tahliliy ko'nikmalar va qarorlar qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan. Zamonaviy ta'lim shuningdek, o'quvchilarga bilim berish va o'quv jarayonini yanada qiziqarli va qiziqarli qilish uchun mobil ilovalar, YouTube, podkastlar, elektron kitoblar, filmlar kabi eng yangi texnologiyalardan foydalanadi. Biz hammamiz o'qituvchiga yo'naltirilgan sinfda, o'qituvchi oldinda, talabalar chiroyli qatorlarda o'tirib, ma'ruza tinglaydigan va eslatma oladigan tizimda ta'lim oldik. Bu tizim ma'lum darajada ta'lim tizimimizning o'zagi bo'lib kelgan va hozir ham tashkil etadi. Maktablar o'nlab yillar davomida unga tayangan va yaqinda katta o'zgarishlarga duch kelgan. XXI asrda texnologiya kundalik hayotimizning ajralmas qismiga aylandi. Bu bizning dunyomizni, eng muhimi, ta'lim tizimimizni tubdan isloh qilishdan boshqa hech narsa keltirmaganini hech birimiz inkor eta olmaymiz. Doskadan oq doskagacha va endi aqlli doskagacha texnologiya bizning asosiy tadqiqot, bilim va o'qitish manbamizga aylandi. Ushbu blog zamonaviy ta'lim tizimi va uning o'qitishning an'anaviy usullarini qanday o'zgartirishi haqida bir oz yoritib beradi. Misol tariqasida Hindiston ta'lim tizimi qadimiy og'zaki ta'limda, shuningdek, keyinchalik inglizlar tomonidan rasmiy ta'limga ko'ra o'zgartirilgan Gurukul ta'lim tizimida chuqur ildizlarga ega. Gurukul ta'lim tizimi turar joy ta'lim tizimining bir shakli bo'lib, unda talabalar o'qituvchi yoki "Acharya" ning uyi bo'lgan va ta'lim markazi bo'lib xizmat qilgan Gurukulda yashagan. Bu ta'lim tizimining yadrosi intizom va mehnatsevarlik tamoyillarida yotadi. Talabalar o'z guruslaridan o'rganishlari va olgan bilimlarini amaliy hayotda qo'llashlari kerak edi. Talaba va o'qituvchi o'rtasidagi munosabatlar muqaddasdir va u ko'pincha rasmiy to'lovlarni o'z ichiga olmaydi, lekin Gurudakshina talaba o'qituvchiga ularning tinimsiz yordamiga hurmat sifatida taklif qilgani. Ushbu ta'lim tizimi Vediklar davrida qadim zamonlarda boshlangan, o'shanda rasmiy ta'limning alohida shakli mavjud bo'lmagan, ammo

o'rganish mahoratga asoslangan va Vedalar, Puranalar va muqaddas matnlarga asoslangan bo'lib, ular talabalarning bilim ufqlarini kengaytirish uchun zarur qo'llanma bo'lgan. Hindistondagi zamonaviy ta'limning asosiy xususiyatlari:

- Hindistonda zamonaviy ta'lim 1830-yillarda ingliz mustamlakachilari tomonidan Hindistonda Lord Tomas Babington Makoley tomonidan kiritilgan ingliz tili bilan birga olib kelingan.
- Nalanda universitetida metafizika va falsafa ilgari o'rganilgan bo'lsa, inglizlar tomonidan olib kelingan yangi zamonaviy ta'lim tizimi fan va matematika kabi akademik fanlarga qaratilgan.
- Hindiston inglizlardan ozod bo'lgach, asosiy ta'lim ayniqsa 6-14 yosh uchun majburiy bo'lib, butun mamlakat bo'ylab maktablar qurilgan.
- XXI-asrda Hindistonning zamonaviy yoshi ta'lim tizimi o'rganishni uchun yangi yondashuv tashkil onlayn ta'lim uchun mahorat-rivojlantirish kurslarida, raqamli ta'lim platformalar tizimi tasnifi foydalanish, shuningdek ta'lim texnologiyasi auditoriyalarda va yangi joriy yangi ta'lim siyosati yuritilgan.

Adabiyotlar va tadqiqotchi olimlar ilmiy ishlari shuni ko'rsatdiki an'anaviy ta'lim tizimini va zamonaviy ta'lim tizimi ta'lim sifatini ta'minlash. kadrlar tayyorlashda turli modelning o'rganish va tahlili shuni ko'rsatadiki, tizimining asosiy kamchiliklari uning tizimdagi demokratik va bozor o'zgarishlari talablariga javob bermasligidir. Ta'lim tizimi, fan va ishlab chiqarishning o'zaro yaqin aloqasi va o'zaro integratsiyasi ta'minlanmaganligini ko'rsatdi. Foydalanuvchilar, ya'ni ta'lim oluvchilar yaxshi natijalarga erishishi maqsad qilgan xolda zamonaviy ta'lim yoki onlayn ta'limni afzal ko'rishadi. Elektron ta'lim sanoati jadal rivojlanmoqda. Ko'pgina kompaniyalar ta'lim oluvchilar uchun eng mos bo'lgan eng yaxshi moslashtirilgan ta'lim jarayoni uchun maxsus eLearning portalini ishlab chiqmoqda. Zamonaviy ta'limning ahamiyati va uning an'anaviy ta'limdan nimasi bilan farq qilishini o'rganmoqchimisiz? Zamonaviy ta'lim bo'yicha ba'zi muhim tadqiqot natijalarini ko'rib chiqsak: An'anaviy ta'lim va zamonaviy ta'lim O'qituvchi markazlashgan Mavzuga oid bilimlar Bilimlarni bir tomonlama uzatish Passiv va bilimli Nazariy O'quvchiga yo'naltirilgan Mavzuga oid va malakaga asoslangan bilim Bilimlarni ko'p tomonlama uzatish Interaktiv va qiziqarli Saraton va amaliy Nima uchun zamonaviy ta'lim muhim? Zamonaviy ta'lim an'anaviy o'qitish usullaridan sezilarli darajada farq qiladi va bugungi kunda maktablarda fan va texnologiyaga ko'proq e'tibor qaratgan holda keng qo'llaniladi. Progressiv zamonaviy ta'lim barcha o'quvchilar bir xil tushunish darajasida deb o'ylashdan ko'ra ko'proq talaba ehtiyojlariga e'tibor qaratadi. U so'roq qilish, tushuntirish, ko'rsatish va hamkorlik qilish usullarini o'z ichiga olgan faoliyatga asoslangan. Zamonaviy ta'lim asosan onlayn. Onlayn ta'lim, mustaqil ta'lim usullari ne'mat. Onlayn o'quvchilar o'zlarining akademik maqsadlariga erishish yo'lida o'zlarini yo'naltirishlari va o'z-o'zini rag'batlantirishlari kerak. Bu asosan vizual Academic o'rganish usuliga tayanadi. Keling, zamonaviy ta'lim tizimining afzalliklari va kamchiliklarini ko'rib chiqaylik. Zamonaviy ta'lim tizimining afzalliklari Masofaviy ta'lim: Siz istalgan universitetda

o'qishingiz mumkin. Agar siz u erga borolmasangiz yoki pul to'lay olmasangiz ham, bu sizga uydan turib onlayn o'qish imkonini beradi. Har bir universitet masofaviy ta'limga ham ahamiyat beradi. Masofaviy ta'lim sizga va kasbingizga mos keladigan har qanday kursni tanlashga yordam beradi. Moslashuvchanlik: Siz istalgan vaqtda istalgan joydan o'rganishingiz mumkin, kampusga borish shart emas. Siz o'zingizning tezligingiz bo'yicha o'rganishingiz mumkin. Talabalarga yo'naltirilgan: Onlayn ta'lim talabalarga qaratilgan. Talaba o'zini yaxshilash kerak bo'lgan sohalarga ko'proq e'tibor qaratadi va ularga chuqur bilim beradi. Kam xarajat : Sayohat narxi yo'q, chunki siz uydan o'rganishingiz mumkin. Sinf xonasi va o'qituvchilar uchun to'lovlarni to'lashga hojat yo'q. Zamonaviy ta'lim tizimining kamchiliklari Ijtimoiy o'zaro ta'sirning etishmasligi: Onlayn o'quv kurslari o'z-o'zidan o'tkaziladigan kurslardir. Bu o'quvchilarga tengdoshlari bilan munosabatlarni rivojlantirishni qiyinlashtiradi. Cheklangan ijtimoiy shovqin va yuzma-yuz muloqot yo'q. Chalg'itish imkoniyati: Kamroq qat'iyatli va o'z-o'zini motivatsiyasi yo'q o'quvchilarning chalg'itish ehtimoli juda yuqori. O'quvchilar o'z o'qishlarini yo'qotib, boshqa narsa bilan shug'ullanishadi. O'quvchilar izolyatsiya qilinadi : o'quvchilar tashqi dunyo bilan hech qanday aloqada bo'lmaydilar, bu o'quvchini yolg'iz va izolyatsiya qilingan his qilish uchun yuqori imkoniyat yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Kuralov, Y. A. (2021). ELEKTRON RAQAMLI IMZO ALGORITMLARINING QIYOSIY TAHLILI (RSA, ELGAMAL, DSA). Academic research in educational sciences, 2(5), 428-438.
2. Abdullaevich, K. Y. (2020). Development of geometric creativity of secondary school students by computer. International Journal of Scientific and Technology Research, 9(2), 4572-4576.
3. Boymurodov, A. K. (2020). PROSPECTS FOR THE INTRODUCTION OF INNOVATIVE CLUSTER METHODS IN TEACHING COMPUTER SCIENCE IN THE GENERAL SECONDARY EDUCATION SYSTEM OF TASHKENT REGION. Theoretical & Applied Science, (7), 308-311.
4. Боймурдов, А. Х. (2021 г.). ТАЪЛИМ ЖАРАЁНИДА АХБОРОТ ТЕХНООГИЯЛАРИ ВА ИНТЕРФОАЛ МЕТОДЛАР ИНТЕГРАТСИЯСИ. Академические исследования в области педагогических наук, 2 (3).